

Вихідні дані: Мат. ІХ Міжн. наук.-практ.семінару «Тенденції та перспективи формування професійної лексики». – 21 травня 2019. – Ірпінь. – С.106 – 111.

Шпетна Світлана Анатоліївна,
доцент кафедри світової літератури
та російського мовознавства
ДЗ «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка»,
Барбукова Ірина Сергіївна,
кандидат філологічних наук,
викладач навчального центру, що
надає комплексні освітні послуги
(м. Прага, Чехія)

ЧОЛОВІЧА ТА ЖІНОЧА ПИСЬМОВА МОВА В ІНТЕРНЕТ-ЩОДЕННИКАХ

Мережеві журнали, як зазначає Л. Компанцева, мають свою диференціацію, яка визначається через форми Інтернет-поведінки чоловіків і жінок в Мережі, проблему наявності/відсутності гендерної дискримінації в Інтернеті, вербального насилля, вплив соціальних структур на структури Інтернет-дискурсу тощо. Дослідниця констатує той факт, що Інтернет-користувачі різних вікових, гендерних і соціальних груп мають різні психологічні причини, які привели їх в Мережу, що уможлиблює схильність багатьох особистісних груп вхід до стану соціального та екзистенціонального вакууму [1, с. 6].

А тому для блогера та читача його блога важливо навчитися ідентифікувати людей за їх значущістю в конкретній ситуації, здатністю впливати на неї, приймати рішення. Гендерний аспект Інтернет-комунікації передбачає також частотність звернення до Мережі чоловіків і жінок, з'ясування їх пейоративних (слова і словосполучення, які виражають негативну оцінку будь-чого або будь-кого, несхвалення, іронію або презирство) оцінок, визначення особливостей їх асоціативного тезаурусу, а також способи реалізації особистості в кіберпросторі (вибір ніка, створення віртуальної особистості тощо) [1, с. 7].

Так О. Горошко, О. Земською, М. Китайгородською, Н. Розановою був виділений певний набір лексичних особливостей, властивих «чоловічій» і

«жіночій» мові. Автори вказують на відсутність різких «непрохідних» меж між чоловічою і жіночою мовою. «Нерідкі випадки, коли ті або інші явища, виявлені в мові чоловіків і жінок, пов'язані з особливостями їх психічного стану, характеру, професії, ролі в соціумі, але не з відмінністю статі [2]».

Спробуємо підтвердити ознаки чоловічого й жіночого письма через тексти Інтернет-щоденників:

ptich

Кіношне.

Подивилася "Втеча". Говно. "Утікач" з Гаррісоном фордом, з якого сперли всі ідеї, куди динамічним був. А тут – суцільно прадакт плейсмент, вся техніка - Соні, УАЗ Хантер - крута машина для бездоріжжя, в Рамблері - знайдеться все.

Бухаха =))))))

Ломанулась до мене в асю панночка, типу на моте.ру мене почитала давай розпитувати, мов, а де мешкаєш???? =) У Юзао, грю, вона: ой, і в Пікассо, навроное буваєш? =)))))) Грю, ну та, буваю, коли голодний. Вона: ну, може будемо ми знайомі заочно!!!

Слово за слово, х..м по столу, думаю і чого вона вертиться дзигною, то? Дай, думаю запитаю, чого треба, то?

Банальне, опинилося. Покатати. Чесно відповів, що у мене на жиксері немає пасажирською сидушки, після чого розмова була згорнута за її ініціативою за пару фраз.

Господи, і чого ж вони всі такі дурки, панночки, пристрасно бажаючи познайомицца з мотоциклістами? Вона ж не знає ні хто я, ні який у мене мотодосвід.

Даний текст визначається стислістю в оповіді і в емоціях, виражених здебільшого інвективами. Характерними є різкість, навіть грубість, ніяких оцінок. Для читача автор виклав все чітко і ясно, по-діловому, використав розмовну, знижену лексику і терміни, транслітерацію.

Часто авторські тексти завуальовані, власне автор перевтілюється, ведучи щоденник від протилежної статі, зокрема ведучи роздуми «про все і ні про

що». Така «псевдофілософія» властива жінкам. У тексті використані інверсії, питання, зменшувально-пестливі форми і слова:

Трініті (www.journals.ru)

crawl

We're not supposed to get on these walls.

Коли мрії збуваються, я завертаюся в боа з пір'я синього-синього птаха і чекаю свою вуалетку. Її затихнули глибоко в шафу, дихає нафталіном. Але що робити, коли мрія - не людинолюбна? І ось тепер знову - фанфари, литаври, а в частину філе коле маленький золотий тризубець.

Нескладно у гітани на душі!

З урахуванням сучасного процесу розвитку суспільства констатовано той факт, що жінка має всі можливості для реалізації себе в житті, стає незалежною в матеріальному і моральному планах. Це призводить до нестереотипної поведінки, яка не викликає вже суспільного протесту. Певним чином стираються межі між чоловічими та жіночими текстами. Проявляється це й у мові:

Автор: жінка.

Є багато речей на світі... А другу Гораціо вельми забавно їх спостерігати.

Автор: жінка, але «чоловічий» щоденник.

З деякими людьми необхідно розмовляти в кодуванні ЯКІ-8. Якщо вже не розуміють, так хоч знати - чому.

Так, так, в курсі, сам такий, і вас так само.

Автор: чоловік.

Створювати проблеми там, де їх немає, – неймовірно цікаве заняття.

Якщо довго і наполегливо добиватися поставленої далекої мети, то після певного часу можна, нарешті, усвідомити, що маєшся дурнею.

Тексти Інтернет-щоденників можна умовно поділити на три групи:

чоловічі:

ptich

Або я вам цікавий і ви мене читаєте, а я читаю вас, або ні

До речі, сам я нікого не додаю, тільки у відповідь.

І нічого город городити.

Так, до речі, за цитування будь-якого мого підзамкового поста можна вилетіти миттєво з френдів (як у ЖЖ, так і по життю) і отримати по е...лу у разі знаходження в межах досяжності, незважаючи на статеву приналежність.

За додавання мене у френди за допомогою скрипта, який додає 750 френдів, передбачений бан на місці.

жіночі:

eitherу

Шалено закохана...

Я зараз помру від ніжності... Сидимо і дивимося один на одного. Майже мовчки. Всі принтери як принтери, а

Цей

Маленький і

Шарудить

Лапочка моя...

Універсальні:

А скоро до мене на декілька днів приїде живий психолог. Я її мучитиму.

Люди, тексти яких потрапляють у цю групу, як правило, люди сучасні, освічені, інтелектуальні, такі, що адекватно сприймають навколишню дійсність, успішно реалізують свої гендерні ролі як в реалі, так і в Мережі [3, с. 175].

Для чоловічої мови характерне часте вживання вставних слів, які мають значення констатації, для жіночої – часте вживання вставних слів, означень, обставин, додатків, а також модальних конструкцій, що виражають різний ступінь невпевненості, невизначеності («можливо», «мабуть», «здається»).

Для мови чоловіків при передачі емоційного стану або оцінки предмету чи явища характерне вживання слів з найменшою емоційною індексацією; одноманітність лексичних прийомів при передачі емоцій. А для мови жінок більш придатним є використання коннотативно-нейтральних слів і виразів, евфемізмів («нецензурно виражався» замість «матюкався»; «у нетверезому стані», замість «п'яний»).

Поєднання офіційно й емоційно маркованої лексики при зверненні до рідних і близьких людей є ознакою чоловічої мови, у той час для жінок характерним є гіперболізована експресивність («страшно образливо»; «колосальна труп»; «маса асистентів») і частіше використання вигуків на зразок «ой!».

Чоловіча мова вирізняється термінологічністю, прагненням до точності номінацій, у чоловічій мові сильніший вплив чинника «професія», велика, в порівнянні з жіночою мовою, тенденція до використання експресивних, особливо стилістично знижених засобів, навмисне огрублення мови. Використання газетних-публіцистичних кліше. Для інтернет-мови чоловіків характерним є вживання нецензурних слів як вставних, раціоналістична оцінка, апеляція до чужої думки, посилення, цитати, велика агресивність, недбалість в мові, «рубані» фрази, короткі речення, але довгі абзаци, недбалість в орфографії і пунктуації, неемоційні описи тощо.

Для жіночої мови і Інтернет-щоденниках важливого значення набувають оцінні вислови на зразок («ця сволота»; «ці покидьки»), велика образність мови при описі відчуттів, різноманіття інвектив і їх акцентуація за допомогою підсилювальних часток, прикметників («тетеря глуха», «баран малахольний»). Емоційна оцінка мови жінки частіше позитивна:

mila_milova

Іноді - від самоти щастя...

Нарешті всі гості схлинули!!!

Нарешті...

Поверталася додому. Не витерпіла - майже побігла.

По дорозі раз у раз дивувалася: як багато відразу стало сонця. І неба багато. І запахів.

Закуталася в улюблений светр.

Засіла за улюблену каву в коханій синій кухлю.

Муркотала під ніс улюблене [4].

Цей текст – вираз емоцій, щастя. Багатокрапки і знаки окликів підкреслюють настрій автора, стан описується детально і в діях, що створює повнішу картину і відповідну атмосферу.

У жіночій мові часто наводяться приклади конкретних випадків з особистого досвіду або найближчого оточення, мова більш ввічлива, у мові відносно менша кількість помилок.

Отже, в інтернет-щоденниках ми спостерігаємо особливий різновид художньої мови, що дещо знижує культурологічний і мовний рівень мережевих текстів порівняно з опублікованими художніми творами, але демонструє пошуки нових засобів художньої виразності.

На думку Тараса Прохаська, теперішня сучасна українська мова перебуває в дуже хорошому періоді, вона є відкритою для багатьох змін, бо «шукається загальнонаціональна мова. Різні регіональні діалекти вливаються в той простір, з якого народжується сучасна мова. Крім того, є багато модернових процесів, які пов'язані з технологічним прогресом у світі, і нам лише треба буде знайти своє місце» [5].

Список використаних джерел

1. Компанцева Л. Ф. Гендерные основы интернет-коммуникации в постсоветском пространстве / Компанцева Л. Ф. ; М-во образования и науки Украины, Луган. нац. пед. ун-т имени Тараса Шевченко. Луганск : Альма-матер, 2006. 404 с.
2. Земская Е. А. Особенности мужской и женской речи / Е. А. Земская, М. А. Китайгородская, Н. Н. Розанова // Русский язык в его функционировании / под ред. Е. А. Земской, Д. Н. Шмелева. М. : Наука, 1993. С. 90 – 136.
3. Барбукова І. С. Онлайнвий щоденник як феномен віртуальної літератури: жанрова природа, поетика [Текст] : дис. ... канд. філол. наук : 10.01.06 / І. С. Барбукова ; Донец. нац. ун-т. Донецьк, 2012. 231 с.
4. Про жестокость [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://mila-milova.livejournal.com/>. Назва з екрана. Дата звернення: 04.02.19. .
5. Спілкування з Тарасом Прохасько [Електронний ресурс]. Режим

доступу :

<http://blog.i.ua/user/2716829/482866/>. Назва з екрана. Дата звернення:

04.02.19.